

UCHWAŁA

Komisji Habilitacyjnej z dnia 25 czerwca 2024 roku

**powołanej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk rolniczych
w dyscyplinie technologia żywności i żywienia
wszczętym na wniosek dr inż. Joanny Kowalkowskiej**

zawierająca opinię w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego

Działając na podstawie art. 221 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jednolity: Dz.U.2023.742 ze zm.), w związku z § 14 ust. 1 i 2 Uchwały Nr 361 Senatu Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie z dnia 27 czerwca 2023 roku wprowadzającej procedurę postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego (ze zm.), oraz w związku z Uchwałą Nr 4/2024 Rady Naukowej Dyscypliny Technologia Żywności i Żywienia Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie z dnia 07 lutego 2024 roku, uchwała się co następuje:

§ 1

Komisja Habilitacyjna powołana przez Radę Naukową Dyscypliny Technologia Żywności i Żywienia Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie, po zapoznaniu się z recenzjami, przedłożoną dokumentacją oraz po przeprowadzeniu kolokwium habilitacyjnego, stwierdza że aktywność naukowa oraz osiągnięcie naukowe dr inż. Joanny Kowalkowskiej zatytułowane „Ocena jakości kwestionariuszy częstotliwości spożycia żywności i możliwości ich zastosowania do identyfikowania wzorów żywienia”, oraz jej aktywność naukowa realizowana w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej – w szczególności zagranicznej, stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej technologia żywności i żywienia, i wyraża pozytywną opinię w sprawie nadania dr inż. Joannie Kowalkowskiej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk rolniczych, w dyscyplinie technologia żywności i żywienia.

UZASADNIENIE

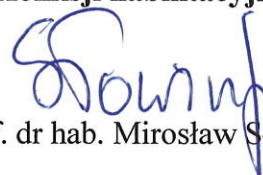
Uzasadnienie uchwały stanowi załącznik nr 1.

§ 2

Na niniejszą uchwałę nie przysługuje zażalenie. Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Przewodniczący

Komisji habilitacyjnej

Prof. dr hab. Mirosław Słowiński

Uzasadnienie**do Uchwały Komisji Habilitacyjnej z dnia 25 czerwca 2024 roku powołanej w sprawie przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr inż. Joanny Kowalkowskiej w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie technologia żywności i żywienia**

W posiedzeniu Komisji Habilitacyjnej powołanej w postępowaniu w sprawie nadania dr inż. Joannie Kowalkowskiej stopnia doktora habilitowanego w dniu 25 czerwca 2024 r., brali udział wszyscy członkowie komisji, tj.: Przewodniczący - prof. dr hab. inż. Mirosław Słowiński, Recenzent - prof. dr hab. dr n. med. Renata Kostogrys, Recenzent - dr hab. Joanna Bajerska, prof. UPP, Recenzent - dr hab. Adam Jurgoński, prof. IRZiBŻ PAN, Recenzent – dr hab. n. o zdr. inż. Rafał Wójciak, Członek Komisji - dr hab. inż. Anna Zadernowska, prof. UWM, Sekretarz - dr hab. inż. Michał Smoczyński, prof. UWM. Komisja Habilitacyjna zapoznała się z materiałami dotyczącymi postępowania habilitacyjnego Dr inż. Joanny Kowalkowskiej. W zestawionym opracowaniu Habilitantka zawarła wnioszek o przeprowadzenie postępowania w sprawie o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie technologia żywności i żywienia oraz następujące dokumenty:

- Załącznik 1. Dane wnioskodawcy;
- Załącznik 2. Uwierzytelniona kopia odpisu dyplomu uzyskania stopnia doktora habilitowanego;
- Załącznik 3. Autoreferat;
- Załącznik 4. Wykaz osiągnięć naukowych stanowiących znaczny wkład w rozwój dyscypliny;
- Załącznik 5. Publikacje naukowe wchodzące w skład monotematycznego cyklu publikacji wskazanych jako osiągnięcie naukowe;
- Załącznik 6. Oświadczenia współautorów o indywidualnym wkładzie w powstanie publikacji wskazanych jako osiągnięcie naukowe;
- Załącznik 7. Potwierdzenie odbycia staży naukowych.

W części posiedzenia Komisji Habilitacyjnej poświęconej kolokwium habilitacyjnemu brała udział Habilitantka, dr inż. Joanna Kowalkowska, która została wcześniej powiadomiona o terminie, miejscu i trybie przeprowadzenia kolokwium habilitacyjnego. Posiedzenie Komisji Habilitacyjnej w dniu 25 czerwca 2024 r., odbyło się w trybie hybrydowym (zgodnie z ustaleniami członków komisji habilitacyjnej), przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, z wykorzystaniem narzędzi umożliwiających rejestrację obrazu i dźwięku, dokumentujących przebieg posiedzenia oraz

wielostronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której uczestnicy kolokwium mogli wypowiadać się w jego toku (wykorzystano platformę MS Teams). Członkowie Komisji Habilitacyjnej uczestniczyli w posiedzeniu w Olsztynie, w siedzibie Wydziału Nauki o Żywności Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, przy czym Recenzent, tj. prof. dr hab. Renata Kostogrys podczas posiedzenia korzystała z platformy MS Teams.

Sekretarz komisji stwierdził wymaganą liczbę członków Komisji Habilitacyjnej dla podejmowania ważnych uchwał. Zgodnie z §16 uchwały nr 361 Senatu Uniwersytetu Warmińsko — Mazurskiego w Olsztynie z dnia 27.06.2023 r. (ze zm.) wprowadzającą procedurę postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, Komisja Habilitacyjna podejmuje uchwały w obecności co najmniej sześciu osób, w tym przewodniczącego i sekretarza. Przewodniczący Komisji stwierdził, że wszystkie recenzje dotyczące oceny osiągnięć naukowych habilitantki dr inż. Joanny Kowalkowskiej w postępowaniu habilitacyjnym w dziedzinie nauk rolniczych, w dyscyplinie technologia żywności i żywienia zostały sporządzone zgodnie z kryteriami obowiązującej ustawy.

Na podstawie opinii Recenzentów i innych członków Komisji oraz dyskusji w trakcie posiedzenia Komisji oceniono:

- osiągnięcia naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny technologia żywności i żywienia, w tym cykl powiązanych tematycznie dziewięciu artykułów naukowych,
- aktywność naukową realizowaną w innych jednostkach naukowych, w tym zagranicznych.

Sylwetka Habilitantki

Pani dr inż. Joanna Kowalkowska jest absolwentką studiów magisterskich na Wydziale Nauki o Żywności Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, które ukończyła w 2011 roku broniąc pracę magisterską pt.: „Porównanie oceny sposobu żywienia studentek metodą częstotliwości spożycia żywności i metodą bieżącego notowania”.

W 2017 roku Habilitantka uzyskała stopień doktora nauk rolniczych w dyscyplinie technologia żywności i żywienie człowieka na Wydziale Nauk o Żywności UWM w Olsztynie na podstawie dysertacji zatytułowanej „Badanie współzależności między postawami dziewcząt i młodych kobiet wobec żywności, żywienia i zdrowia oraz spożyciem pokarmowych źródeł węglowodanów” (promotor prof. dr hab. Lidia Wądołowska).

Pani dr inż. Joanna Kowalkowska od początku swojej kariery naukowej jest zatrudniona w Katedrze Żywienia Człowieka Wydziału Nauki o Żywności Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, początkowo jako asystent (2012 - 2017), a od 2017 roku jako adiunkt badawczo-dydaktyczny.

Do swojego doświadczenia zawodowego Habilitantka może zaliczyć dwa odbyte staże naukowe w Faculty of Nutrition and Food Sciences, University of Porto, Portugalia (2014 r. - 3,5 miesiąca; 2016

r. – 3 miesiące). Należy podkreślić, że rezultatem odbytych staży są publikacje naukowe w czasopismach znajdujących się w bazie Journal of Citation Reports (JCR).

Ocena osiągnięć naukowych

Ocena cyklu powiązanych tematycznie artykułów naukowych

Pani dr inż. Joanna Kowalkowska jako najważniejsze osiągnięcie w swoim dorobku poddanym ocenie przez Komisję Habilitacyjną wskazała powiązany tematycznie cykl pięciu oryginalnych prac twórczych, zatytułowanych: „Ocena jakości kwestionariuszy częstotliwości spożycia żywności i możliwości ich zastosowania do identyfikowania wzorów żywienia”. Wszystkie prace wchodzące w skład zgłoszonego osiągnięcia zostały zamieszczone w bazie Journal of Citation Reports (JCR).

Publikacje wchodzące w skład osiągnięcia naukowego:

- O.1. Kowalkowska J., Slowinska M.A., Slowinski D., Dlugosz A., Niedzwiedzka E., Wadolowska L. Comparison of a full food-frequency questionnaire with the three-day unweighted food records in young Polish adult women: implications for dietary assessment. *Nutrients*, 2013, 5(7), 2747-2776.
- O.2. Kowalkowska J., Wadolowska L., Czarnocinska J., Czlapka-Matyasik M., Galinski G., Jezewska-Zychowicz M., Bronkowska M., Dlugosz A., Loboda D., Wyka J. Reproducibility of a questionnaire for dietary habits, lifestyle and nutrition knowledge assessment (KomPAN) in Polish adolescents and adults. *Nutrients*, 2018, 10(12), 1845.
- O.3. Kowalkowska J., Wadolowska L., Hamulka J., Wojtas N., Czlapka-Matyasik M., Koziorok W., Bronkowska M., Sadowska J., Naliwajko S., Dziaduch I., Koronowicz A., Piasna-Slupecka E., Czeczulewska E., Czeczulewski J., Kostecka M., Dlugosz A., Loboda D., Jeruszka-Bielak M. Reproducibility of a short-form, multicomponent dietary questionnaire to assess food frequency consumption, nutrition knowledge, and lifestyle (SF-FFQ4PolishChildren) in Polish children and adolescents. *Nutrients*, 2019, 11(12), 2929.
- O.4. Kowalkowska J., Wadolowska L., Czarnocinska J., Galinski G., Dlugosz A., Loboda D., Czlapka-Matyasik M. Data-Driven Dietary Patterns and Diet Quality Scores: Reproducibility and Consistency in Sex and Age Subgroups of Poles Aged 15–65 Years. *Nutrients*, 2020, 12(12), 3598.
- O.5. Kowalkowska J., Wadolowska L. The 72-Item Semi-Quantitative Food Frequency Questionnaire (72-Item SQ-FFQ) for Polish Young Adults: Reproducibility and Relative Validity. *Nutrients*, 2022, 14(13), 2696.

Za cel naukowy podjętych badań postawiono ocenę jakości kwestionariuszy częstotliwości spożycia żywności opracowanych dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych oraz możliwości ich zastosowania do identyfikowania wzorów żywienia różnymi metodami.

Realizując główny cel badań wyznaczono cele szczegółowe:

1. Ocena jakości kwestionariuszy częstotliwości spożycia żywności (O.1, O.2, O.3, O.5)
 - 1.1. Ocena powtarzalności jakościowych i ilościowych kwestionariuszy częstotliwości spożycia żywności (O.2, O.3, O.5)
 - 1.2. Ocena trafności i kalibracja ilościowych kwestionariuszy częstotliwości spożycia żywności w odniesieniu do referencyjnej metody oceny żywienia (walidacja względna) (O.1, O.5)
2. Ocena możliwości zastosowania jakościowych kwestionariuszy częstotliwości spożycia żywności do identyfikowania wzorów żywienia (O.2, O.3, O.4)
 - 2.1. ocena powtarzalności wzorów żywienia wyłonionych na podstawie danych uzyskanych za pomocą jakościowych kwestionariuszy częstotliwości spożycia żywności (O.2, O.3, O.4)
 - 2.2. ocena zgodności wzorów żywienia wyłonionych różnymi metodami (O.4)

W pracy postawiono następujące **hipotezy badawcze**:

H1. Analizowane jakościowe i ilościowe kwestionariusze częstotliwości spożycia żywności (FFQ) charakteryzują się akceptowalną powtarzalnością i trafnością stanowiąc narzędzia, które mogą być rekomendowane do oceny żywienia docelowych grup ludności. Zastosowanie różnych metod dostosowania wartości energetycznej i odżywczej zwyczajowej diety określonej na podstawie danych z ilościowych kwestionariuszy FFQ w różnym stopniu poprawia trafność uzyskiwanych wyników względem metody referencyjnej.

H2. Wzory żywienia wyłonione na podstawie danych uzyskanych za pomocą jakościowych kwestionariuszy FFQ charakteryzuje akceptowalna powtarzalność i zgodność, dzięki czemu analizowane narzędzia mogą być stosowane do identyfikowania wzorów żywienia w celu scharakteryzowania zwyczajowej diety.

Uzyskane przez Habilitantkę wyniki:

- wykazały dobrą jakość kwestionariuszy częstotliwości spożycia żywności i ich przydatność do identyfikowania wzorów żywienia wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych,
- dostarczyły wiedzy o jakości kwestionariuszy częstotliwości spożycia żywności dostępnych w Polsce i umożliwiających wszechstronną ocenę sposobu żywienia (165-itemFFQ®, SF-FFQ4PolishChildren®, KomPAN®, 72-item SQ-FFQ), co ma kluczowe znaczenie w wyborze przez krajowe i międzynarodowe zespoły badaczy odpowiedniego narzędzia do badań i rzetelności uzyskiwanych danych żywieniowych,
- oceniły możliwość zastosowania jakościowych kwestionariuszy FFQ (SF-FFQ4PolishChildren®, KomPAN®) do identyfikowania wzorów żywienia, pozwalających na kompleksowe ujęcie charakterystycznych cech diety poszczególnych grup ludności i badanie ich związku ze zdrowiem,

- poszerzyły zakres dostępnych narzędzi służących wszechstronnej ocenie żywienia poprzez opracowanie i poddanie walidacji: jakościowego kwestionariusza SF-FFQ4PolishChildren® do oceny żywienia dzieci i młodzieży w wieku 6-15 lat, półilościowego kwestionariusza 72-item SQ-FFQ do oceny żywienia osób dorosłych (półilościowa i rozszerzona wersja jakościowego kwestionariusza 62-itemFFQ-6®),
- upowszechniły wyniki badań dotyczących walidacji kwestionariuszy FFQ w postaci cyklu publikacji (osiągnięcie naukowe), co wpłynęło na dostrzeżenie i zainteresowanie polskimi kwestionariuszami FFQ jako efektywnymi narzędziami badawczymi o odpowiedniej jakości oraz ich stosowanie przez innych badaczy z Polski i świata w różnorodnych badaniach epidemiologicznych.

W swojej recenzji Pani dr hab. Joanna Bajerska prof. UPP, analizując wkład Habilitantki w powstanie każdej z powyższych prac naukowych stwierdziła, że odgrywała Ona w nich wiodącą rolę. We wszystkich 5 publikacjach była pierwszym autorem i autorem korespondencyjnym. Tytuł osiągnięcia naukowego koresponduje z jego treścią, a Habilitantka w oparciu o prawidłowo dobrane piśmiennictwo z zakresu realizowanej tematyki badawczej umiejętnie uzasadniła cel podjętych badań. Z punktu widzenia nauki o żywieniu człowieka temat podjęty przez Habilitantkę jest bardzo cenny. Pani dr hab. Joanna Bajerska prof. UPP podkreśliła, że po raz pierwszy w Polsce poddano walidacji kwestionariusz przeznaczony m.in. do oceny częstotliwości spożycia żywności (KomPAN®) w dwóch wersjach: administrowanej przez ankietera-badacza i samozwrotnej. W tym wypadku lepszą precyzję pomiaru zwyczajów żywieniowych, stylu życia i wiedzy żywieniowej respondentów (młodzieży i osób dorosłych), wykazano dla kwestionariusza w wersji administrowanej przez ankietera-badacza niż typu samozwrotnego. Pani Profesor stwierdziła, że oceniając przydatność półilościowych kwestionariuszy w szacowaniu wartości energetycznej i odżywczej zwyczajowej diety, Habilitantka wykazała, że kwestionariusz 165-itemFFQ® znacznie przeszacował podaż energii i składników pokarmowych, w odniesieniu do metody referencyjnej, co prawdopodobnie wynikało ze zbyt obszernej listy żywności, a także trudności w oszacowaniu wielkości porcji produktów spożywanych przez respondentów. Natomiast analizując dwa jakościowe kwestionariusze FFQ: SF-FFQ4PolishChildren® oraz kwestionariusz KomPAN®, stwierdzono dobrą powtarzalność i zgodność wzorów żywienia wyłonionych różnymi metodami na podstawie danych uzyskanych za pomocą wspomnianych kwestionariuszy częstotliwości spożycia żywności, co umożliwia ich zastosowanie do identyfikowania wzorów żywienia w celu scharakteryzowania zwyczajowej diety różnych grup ludności.

Pan Dr hab. Adam Jurgoński prof. IRZiBŻ PAN, podkreślił w swojej recenzji, że oprócz współpracy ze swoją mentorką prof. Wądołowską, Kandydatka jest w stanie prowadzić badania samodzielnie, na

co wskazują trzy prace opublikowane w ramach współpracy międzynarodowej. Następnie Recenzent stwierdził, że przedstawione osiągnięcie naukowe dotyczy aspektów czysto metodologicznych, związanych ze sposobem oceny żywienia ludności w Polsce, a zatem ważnych z epidemiologicznego oraz praktycznego punktu widzenia. Uogólniając bardziej szczegółowe informacje przedstawione w autoreferacie i poszczególnych publikacjach stwierdził, że Kandydatka podjęła się trudnego zadania oceny jakości różnego rodzaju kwestionariuszy częstotliwości spożycia żywności (FFQ), opracowanych dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych, oraz możliwości ich zastosowania do identyfikacji wzorów żywienia tych osób. Wyniki te są ważne z żywieniowego punktu widzenia, gdyż prawidłowe zidentyfikowanie profilu żywienia, bez względu na zastosowany sposób, np. profilu typu zachodniego czy też śródziemnomorskiego, umożliwia kompleksową ocenę jakości danej diety. Pan dr hab. Adam Jurgoński prof. IRZiBŻ PAN, zauważył, że niniejsze badania są unikatowe w skali kraju i mogą przyczynić się do bardziej rzetelnego identyfikowania profili żywienia różnych grup ludności. Niniejszy aspekt badawczy uważa również za wartościowy w skali międzynarodowej. Podsumowując stwierdził, że Kandydatka miała wystarczająco istotny wkład w powstanie opisywanych prac, a co za tym idzie w powstanie ocenianego osiągnięcia naukowego. Przedstawiła w nim powiązany tematycznie cykl artykułów naukowych, który w ujęciu całościowym i w sposób znaczący dla nauki o żywieniu człowieka, rozwija metodykę epidemiologicznych badań żywieniowych w Polsce. Niniejsze osiągnięcie naukowe wnosi tym samym znaczny wkład w rozwój nauki o żywieniu człowieka i ma jednocześnie także zauważalny wymiar praktyczny.

Pani prof. dr hab. Renata B. Kostogrys stwierdziła w swojej recenzji, że przedstawiony cykl publikacji dostarczył wiedzy o jakości kwestionariuszy częstotliwości spożycia żywności dostępnych w Polsce, umożliwiającą wszechstronną ocenę sposobu żywienia (165-itemFFQ®, SF-FFQ4PolishChildren®, KomPAN®, 72-item SQ-FFQ), co ma kluczowe znaczenie w wyborze przez krajowe i międzynarodowe zespoły badaczy odpowiedniego narzędzia do badań i rzetelności uzyskiwanych danych żywieniowych. Wyniki badań przedstawione w osiągnięciu naukowym pozwoliły na weryfikację postawionych hipotez. Habilitantka wykazała dobrą jakość kwestionariuszy częstotliwości spożycia żywności i ich przydatność do identyfikowania wzorów żywienia u dzieci, młodzieży i osób dorosłych. Przedstawione różne metody korygowania wartości energetycznej i odżywczej zwyczajowej diety określonej na podstawie danych z półilościowych kwestionariuszy FFQ (165-itemFFQ®, 72-item SQ-FFQ), w różnym stopniu zwiększyły trafność uzyskiwanych wyników. Najlepsze wyniki Habilitantka uzyskała dzięki zastosowaniu równań regresji umożliwiających innym badaczom m.in. zminimalizowanie przeszacowania wartości energetycznej i odżywczej zwyczajowej diety określonej przy użyciu kwestionariusza 165-itemFFQ®. Dane uzyskane przy użyciu jakościowych kwestionariuszy FFQ (SF-FFQ4PolishChildren®, KomPAN®) pozwoliły na identyfikowanie różnymi metodami wzorów żywienia o dobrej powtarzalności i

zgodności, co umożliwia stosowanie tych kwestionariuszy do charakteryzowania zwyczajowej diety za pomocą wzorów żywienia i kompleksowego badania zależności między dietą a zdrowiem u dzieci, młodzieży i osób dorosłych. W opinii Pani prof. dr hab. Renaty B. Kostogrys prace przedstawione do oceny jednoznacznie przyczyniają się do wyjaśnienia ww. tematyki. Uzyskane wyniki są bardzo dokładnie opisane. Skupiają się na wyjaśnieniu badanych zależności. Pomimo kilku drobnych uwag Pani Profesor pozytywnie ocenia przedstawione osiągnięcie. W jej opinii przeprowadzone badania bez wątpienia uzupełniają istniejącą wiedzę. Pani Profesor podkreśliła również niezwykle staranne przygotowanie Autoreferatu.

Pan dr hab. inż. Rafał Wójciak stwierdził w swojej recenzji, że przedstawione do oceny prace stanowią tematycznie spójny cykl odpowiadający postawionym celom naukowym wskazanego osiągnięcia. Habilitantka podjęła się oceny jakości kwestionariuszy spożycia żywności opracowanych na przestrzeni lat przez różne ośrodki w kraju, a skierowanych do szerokiej grupy respondentów, a za cel postawiła sobie możliwość ich zastosowania do identyfikowania wzorców żywienia. Pan dr hab. inż. Rafał Wójciak zaznaczył, że ocena sposobu żywienia stanowi kluczowy element badań w wielu dziedzinach i dyscyplinach naukowych, począwszy od najbardziej oczywistej, żywienia człowieka, poprzez medycynę, farmację, a nawet nauki matematyczne, w tym statystykę. Recenzent podkreślił, że próba ustalenia normalizacji wykorzystywanych narzędzi, które proponuje Habilitantka, stanowi wartościowy element obserwowanej zmiany. W opinii Pana Recenzenta szczególnie wartościowe, jest zaznaczenie przez Habilitantkę różnic kulturowych i/lub narodowych. Recenzent wysoko ocenił rozeznanie Habilitantki w sposobach dokonywania walidacji testów i kwestionariuszy w innych dziedzinach nauki, np. psychologii. Zarówno ocena jakości prezentowanych kwestionariuszy, jak też, możliwości ich zastosowania została przeprowadzona profesjonalnie i nie budzi zastrzeżeń. Podsumowując, Pan Recenzent stwierdził, że wszystkie publikacje składające się na osiągnięcie naukowe stanowią kompleksowe opracowania. Metody badawcze zostały zaprojektowane w przemyślany sposób i świadczą o dużym warsztacie naukowym Habilitantki. Całość składa się na spójne dzieło, a poszczególne artykuły są powiązane między sobą. Wyniki przedstawione w osiągnięciu naukowym stanowią cenne źródło oryginalnych informacji i przyczyniają się do poszerzenia wiedzy w dziedzinie nauk rolniczych, w dyscyplinie technologii żywności i żywienia. Ponadto uzyskane przez Habilitantkę wyniki stanowią punkt wyjścia do dalszej pracy nad możliwością konstruowania dokładnych, rzetelnych i trafnych kwestionariuszy, a co za tym idzie, możliwości głębszego oszacowania prawidłowości i nieprawidłowości żywieniowych populacji, co w rezultacie przyczyni się do poprawy dobrostanu ludzi. Całość osiągnięcia stanowi znaczący wkład w rozwój dyscypliny naukowej jaką jest technologia żywności i żywienia.

Ocena pozostałych osiągnięć naukowych

Tematykę publikacji wnoszących wkład w rozwój dyscypliny (poza osiągnięciem habilitacyjnym), Habilitantka ujęła w dwa obszary:

A. Ocena sposobu żywienia, wiedzy żywieniowej, stylu życia i stanu odżywienia różnych grup ludności w kontekście uwarunkowań demograficznych i socjoekonomicznych.

B. Ocena sposobu żywienia, wiedzy żywieniowej, stylu życia i stanu odżywienia różnych grup ludności w kontekście uwarunkowań demograficznych i socjoekonomicznych.

Pani dr hab. Joanna Bajerska prof. UPP stwierdziła, że Habilitantkę charakteryzują dobre parametry nauko-metryczne. Uważa również, że rezultaty badań przedstawione w pracach dotyczących realizowanych zagadnień, a w szczególności te oceniające zależności między postawami a zachowaniami żywieniowymi młodych Polek, mogą być przydatne w projektowaniu efektywnych programów profilaktyki żywieniowo-zdrowotnej.

Pan dr hab. Adam Jurgoński prof. IRZiBŻ PAN, zwrócił uwagę, że Kandydatka w autoreferacie nie wydzieliła w sposób jednoznaczny drugiego osiągnięcia, omówiła natomiast pozostałe osiągnięcia naukowo-badawcze w ramach rozdziału odnoszącego się do aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej instytucji. Podsumowując stwierdził, że udział Kandydatki w jej pozostałych osiągnięciach naukowych był relatywnie mniej istotny w porównaniu do cyklu powiązanych tematycznie artykułów. Zaprezentowane przez Kandydatkę wyniki badań, mając wyraźnie sprecyzowaną tematykę i walory edukacyjne, w głównej mierze potwierdzają i uszczegółwiają dotychczasową wiedzę z zakresu nauki o żywieniu człowieka. Biorąc wszystkie opisywane aspekty pod uwagę Pan dr hab. Adam Jurgoński prof. IRZiBŻ PAN stwierdził, że Kandydatka w sposób wystarczający ugruntowała i pogłębiła wiedzę na temat sposobu żywienia, wiedzy żywieniowej, stylu życia i stanu odżywienia ludności w kontekście uwarunkowań demograficznych i społeczno-ekonomicznych.

Pani prof. dr hab. Renata B. Kostogrys oceniając dorobek naukowo-badawczy zaznaczyła, że Pani dr inż. Joanna Kowalkowska rozwijała problematykę związaną z oceną sposobu żywienia, a szeroki zakres prac badawczych związanych z oceną nawyków żywieniowych i stanu odżywienia umożliwił Habilitantce podjęcie współpracy z Prof. Doutor Rui Poínhos z University of Porto (Portugalia), naukowcem mającym doświadczenie w badaniu potrzeby aprobaty społecznej w odniesieniu do zachowań żywieniowych. Dorobek badawczo-naukowy i publikacyjny Kandydatki dowodzi umiejętności samodzielnego planowania i prowadzenia badań przez Habilitantkę. Pani Profesor podkreśliła również, że prace habilitantki mają charakter nie tylko naukowy, ale również aplikacyjny, ponieważ są w swojej istocie powiązane z żywieniem.

Pan dr hab. inż. Rafał Wójciak stwierdził, że dorobek naukowy Habilitantki jest spójny i obraca się w obszarze szeroko rozumianej tematyki analizy sposobu żywienia różnych grup ludności. Przebieg jej kariery naukowej pokazuje szerokie zainteresowania aktualnymi problemami dotyczącymi oceny sposobu żywienia i stanu odżywienia, ze szczególną uwagą kierowaną wobec grupy młodych kobiet i dziewcząt. Także bardzo aktualne zainteresowanie się Habilitantki tematyką konstruowania narzędzi do pomiaru zachowań żywieniowych, stanowi jej atut i szeroką rozpoznawalność w środowisku.

Ocena aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej

Oceniając aktywność naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni lub instytucji naukowej Pani dr hab. Joanna Bajerska prof. UPP podkreśliła, że dr inż. Joanna Kowalkowska odbyła dwa staże naukowe w uczelni zagranicznej (University of Porto, Portugalia) oraz uczestniczyła w ogólnopolskim projekcie badawczym GEBaHEalth i trzech edycjach ogólnopolskiego projektu badawczo-edukacyjnego „ABC Zdrowego Żywienia”, które były realizowane we współpracy z licznymi krajowymi instytucjami naukowymi. Efektem współpracy z Uniwersytetem w Porto były prace opublikowane w czasopiśmie takich, jak: British Journal of Nutrition (1 publikacja); British Food Journal (1 publikacja) oraz Nutrients (1 publikacja). Ponadto, w ramach dalszej współpracy z badaczami z University of Porto, została zaproszona do międzynarodowego zespołu badawczego realizującego badania dotyczące wielokulturowej adaptacji narzędzia służącego do oceny zachowań żywieniowych osób dorosłych.

Pan dr hab. Adam Jurgoński prof. IRZiBŻ PAN stwierdził, że w kontekście spełnienia ustawowych wymogów do uzyskania stopnia doktora habilitowanego, w 2014 oraz 2016 roku Kandydatka odbyła w sumie 2 około trzymiesięczne, zagraniczne staże naukowe na Uniwersytecie w Porto, Portugalia. Naukowym efektem odbycia tych staży są 2 artykuły opublikowane w brytyjskich czasopiśmie naukowych, których Habilitantka jest pierwszym autorem. W publikacjach przedstawiono wyniki badań na temat wzajemnych zależności pomiędzy wskaźnikami otyłości i czynnikami społeczno-demograficznymi u dorosłych Portugalczyków, oraz pomiędzy umiejętnościami kulinarnymi i zmiennymi społeczno-demograficznymi wśród portugalskich studentów. W obu publikacjach Kandydatka jest pierwszym autorem.

Pani prof. dr hab. Renata B. Kostogrys stwierdziła, że aktywność Habilitantki w zakresie współpracy międzynarodowej jest niewielka, jednak wystarczająca dla osoby ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego. Zwróciła również uwagę na brak długoterminowego stażu/wyjazdu zagranicznego.

Pan dr hab. inż. Rafał Wójciak dodał, że we współpracy z ośrodkiem portugalskim, Pani dr Kowalkowska doskonaliła warsztat metodyki badań żywieniowych, zarówno oceniając związek

czynników nieżywnościowych (socjodemograficznych) z żywieniowymi (ocena stanu odżywienia), oraz próbę porównania różnych metod oceny stanu odżywienia i sposobu żywienia grup badanych.

Ponadto Recenzenci oraz Członkowie Komisji zgodnie podkreślili inne aktywności, w których bierze udział Pani dr inż. Joanna Kowalkowska, stwierdzając, że Habilitantka jest doświadczonym nauczycielem akademickim z wieloletnim stażem zawodowym.

Pani dr hab. Joanna Bajerska prof. UPP zaznaczyła, że dr inż. Joanna Kowalkowska legitymuje się sporym dorobkiem dydaktycznym. Prowadziła dotychczas zajęcia z 11 przedmiotów w ramach 6 kierunków studiów. Natomiast w latach 2020-2023 była zaangażowana w prowadzenie ćwiczeń w języku angielskim z przedmiotu Basics of Nutrition dla studentów Wydziału Nauki o Żywności, kierunku technologia żywności i żywienie człowieka, specjalności anglojęzycznej Food Engineering. Pani prof. dr hab. Renata B. Kostogrys dodała, że Habilitantka jest autorką treści kształcenia oraz koordynatorką dwóch przedmiotów na II stopniu kształcenia, tj. Etnodietetyka i etnografia żywieniowa na kierunku Technologia żywności i żywienie człowieka, Wydziału Nauki o Żywności oraz Dietetyka w stanach fizjologicznych na kierunku Dietetyka, Szkoły Zdrowia Publicznego Collegium Medicum UWM w Olsztynie.

Pan dr hab. Adam Jurgoński prof. IRZiBZ PAN wskazał, że na szczególną uwagę zasługuje bardzo duża aktywność Kandydatki w propagowaniu wyników badań własnych wśród innych naukowców. Pochwalił również dbałość Kandydatki o ochronę prawną znaku towarowego kwestionariusza SF-FFQ4PolishChildren®, którą jako pierwsza w kolejności autorów posiada wraz z innymi naukowcami.

Pan dr hab. inż. Rafał Wójciak podkreślił, że Pani dr Kowalkowska angażowała się także w wydarzenia popularyzujące naukę. Na szczególną uwagę zasługuje fakt pracy w tym zakresie z młodzieżą i osobami starszymi w ramach „ABC Zdrowego Żywienia”, lekcje pokazowe w szkołach średnich promujące właściwe odżywianie, a także pokaz analizy składu ciała.

W swojej opinii Pani dr hab. inż. Anna Zadernowska prof. UWM, uważa że Habilitantka ma liczący się dorobek dydaktyczny, organizacyjny i popularyzatorski.

Natomiast Pan dr hab. inż. Michał Smoczyński prof. UWM, podkreślił duże zaangażowanie Habilitantki w działalność organizacyjną Wydziału Nauki o Żywności UWM w Olsztynie jako członkini kilku komisji oraz opiekunka dwóch pracowni.

W podsumowaniu Recenzenci oraz Członkowie Komisji zgodnie podkreślili, że Pani dr inż. Joanna Kowalkowska posiada wartościowy dorobek naukowy, jest aktywnym i zaangażowanym pracownikiem naukowym, legitymującym się dużym doświadczeniem w pracy naukowej, dydaktycznej i organizatorskiej. Natomiast publikacje składające się na osiągnięcie naukowe

stanowią kompleksowe opracowania, a metody badawcze zostały zaprojektowane w przemyślany sposób i świadczą o dużym warsztacie naukowym Habilitantki.

Prowadzone przez Habilitantkę badania mają wyraźnie sprecyzowaną tematykę i walory edukacyjne, uszczegółwiają dotychczasową wiedzę z zakresu nauki o żywieniu człowieka, a uzyskane wyniki zostały opublikowane w czasopismach o zasięgu międzynarodowym, i mają również charakter aplikacyjny, ponieważ w swojej istocie powiązane są z żywieniem.

Wniosek końcowy

W opinii Recenzentów i Członków Komisji działalność naukowa Pani dr inż. Joanny Kowalkowskiej stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej technologia żywności i żywienia oraz jest ona realizowana przez Kandydatkę w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej, tym samym spełniając wymogi określone ustawą z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r., poz. 742 ze zm.). Biorąc powyższe pod uwagę Komisja Habilitacyjna przedkłada Radzie Naukowej Dyscypliny Technologia Żywności i Żywienia Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie podjętą uchwałę popierającą wniosek o nadanie Pani dr inż. Joannie Kowalkowskiej stopnia doktora habilitowanego nauk rolniczych w dyscyplinie technologia żywności i żywienia.

Przewodniczący Komisji Habilitacyjnej

Prof. dr hab. inż. Mirosław Słowiński

Olsztyn, 25.06. 2024 r.